

Sygn. akt II Ka 509/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Świerk

Sędziowie: SSO Grażyna Artymiak

SSR del. Anna Romańska (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Katarzyna Rogozińska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Renaty Stopińskiej-Witkowskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 listopada 2013 r.

sprawy **M. D.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 244 kk (6-krotnie)

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 17 lipca 2013 r., sygn. akt X K 550/13

I. **zmienia** zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- z opisu przypisanych w pkt I, II, III, IV, V i VI czynów eliminuje wyraz „przy”,

- **uchyla** rozstrzygnięcia o karach jednostkowych zawarte w pkt I, II, III, IV, V i VI wyroku, oraz zawarte w pkt VII wyroku orzeczenie o karze łącznej

i uznając, że czyny zarzucane aktem oskarżenia zostały popełnione

w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, na podstawie art. 244 kk

w związku z art. 91§1 kk **skazuje** oskarżonego na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,

- **zmienia** pkt IX wyroku w ten sposób, że na podstawie art. 624§1 kpk zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok **utrzymuje w mocy**;

III. **zasądza** od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. B. Kancelaria Adwokacka w R. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym;

IV. **zwalnia** oskarżonego od obowiązku zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II Ka 509/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 listopada 2013r.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 17 lipca 2013r., sygn. akt X K 550/13:

- w pkt I oskarżonego **M. D.** uznał za winnego tego, że w dniu 8 lutego 2013r. przy ul. (...) w R., woj. (...), kierował samochodem marki O. (...) o nr rej. (...) nie stosując się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem sygn. XK 15/12 zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat a stanowiącego przestępstwo z art. 244 kk, a za ten czyn na mocy art. 244 kk wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

- w pkt II oskarżonego M. D. uznał za winnego tego, że w dniu 16 lutego 2013r. przy ul. (...) w R. woj. (...) kierował samochodem marki H. (...) o nr rej. (...) nie stosując się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem sygn. akt XK 15/12 zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, a stanowiącego przestępstwo z art. 244 kk, a za ten czyn na mocy art. 244 kk wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

- w pkt III oskarżonego M. D. uznał za winnego tego, że w dniu 19 lutego 2013r. przy ul. (...) w R., woj. (...), kierował samochodem marki H. (...) o nr rej. (...) nie stosując się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem sygn. XK 15/12 zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat a stanowiącego przestępstwo z art. 244 kk, a za ten czyn na mocy art. 244 kk wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

- w pkt IV oskarżonego M. D. uznał za winnego tego, że w dniu 19 lutego 2013r. przy ul. (...) w R. woj. (...) kierował samochodem marki H. (...) o nr rej. (...) nie stosując się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem sygn. akt XK 15/12 zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lata stanowiącego przestępstwo z art. 244 kk, a za ten czyn na mocy art. 244 kk wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

- w pkt V oskarżonego M. D. uznał za winnego tego, że w dniu 23 lutego 2013r. przy ul. (...) w R. woj. (...) kierował samochodem marki H. (...) o nr rej. (...) nie stosując się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem sygn. akt XK 15/12 zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat a stanowiącego przestępstwo z art. 244 kk, a za ten czyn na mocy art. 244 kk wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

- w pkt VI oskarżonego M. D. uznał za winnego tego, że w dniu 20 marca 2013r. przy ul. (...) w R. woj. (...) kierował samochodem nieustalonej marki o nieustalonych numerach rejestracyjnych nie stosując się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem sygn. akt XK 15/12 zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, a stanowiącego przestępstwo z art. 244 kk, a za ten czyn na mocy art. 244 kk wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

- w pkt VII na zasadzie art. 85 kk i art. 86§1 kk w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych w pkt I - VI wymierzył oskarżonemu karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

- w pkt VIII na mocy art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 2002 r. prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej (...) kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych 60/100) – w tym podatek VAT - tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną oskarżonemu z urzędu;

- w pkt IX na mocy art. 627 kpk zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 806,60 zł (osiemset sześć złotych 60/100).

Powyższy wyrok w całości zaskarżył apelacją obrońca oskarżonego. W oparciu o art. 427 § 1 i 2 kpk wyrokowi temu zarzucił:

- naruszenie art. 69 § 1 i 2 w związku z art. 54 § 1 kk poprzez orzeczenie bezwzględnej kary pozbawienia wolności, w sytuacji gdy postawa skazanego, jego właściwości i warunki osobiste oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa, przemawiają za tym, że zawieszenie wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary jest wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa, a przez to rażąco surowość orzeczonej wobec niego kary,
- naruszenie art. 85 i art. 86 § 1 kodeksu karnego w związku z art. 91 § 1 kk poprzez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia sześciu czynów opisanych w pkt I-VI zaskarżonego wyroku i wymierzenie w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych w pkt I-VI zaskarżonego wyroku kary łącznej, w sytuacji gdy zarzucane zaskarżonemu czyny powinny być zakwalifikowane z art 91 § 1 kk,
- naruszenie art. 624 § 1 kodeksu postępowania karnego poprzez obciążenie oskarżonego kosztami sądowymi pomimo ustalenia, iż oskarżony nie jest w stanie ponieść nawet kosztów obrony z wyboru bez uszczerbku dla siebie i rodziny.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego jednej kary na podstawie przepisu art. 244 kk, w wymiarze nie większym niż w zaskarżonym wyroku, lecz z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat oraz zwolnienie oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych. Wniósł także o przyznanie obrońcy wyznaczonemu z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej za postępowanie apelacyjne, które nie zostały zapłacone w całości ani w części.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelację obrońcy oskarżonego uznać należy za zasadną w części i skutkującą zmianą zaskarżonego orzeczenia.

Na wstępie stwierdzić należy, że Sąd pierwszej instancji na podstawie zebranych dowodów poczynił w całości prawidłowe ustalenia faktyczne oraz w sposób należyty wykazał winę oskarżonego w zakresie przypisanych mu poszczególnych przestępstw, zaś uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia w tym zakresie spełnia wymogi określone w art. 424 kpk i nie wymaga uzupełnień, czy dodatkowych wyjaśnień ze strony instancji odwoławczej. Sąd odwoławczy dostrzegł jedynie potrzebę korekty językowej opisu przypisanych w wyroku w pkt I, II, III, IV, V i VI czynów poprzez wyeliminowanie wyrazu „przy”, gdyż jak wynika jednoznacznie z materiału dowodowego oskarżony kierował pojazdem jadąc po drogach będących ulicami miasta, a nie przy tych ulicach, czyli gdzieś obok.

Natomiast odnosząc się do zarzutów apelacji, za słuszny uznać należy zarzut naruszenia art. 85 i art 86 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk przedstawiony przez apelującego, z tym, że należy wskazać, iż w pierwszej kolejności Sąd I instancji obraził art. 91 § 1 kk poprzez jego niezastosowanie, natomiast obraza wskazanych przez autora apelacji art. 85 i art. 86 kk zdeterminowana była wcześniejszym uchybieniem Sądu w postaci nie przyjęcia ciągu przestępstw.

Stosownie do art. 91§ 1 KK, jeżeli sprawca popełnia w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw, sąd orzeka jedną karę na podstawie przepisu, którego znamiona każde z tych przestępstw wyczerpuje, w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.

Zgodnie z literalnym brzmieniem art. 91 § 1 KK nie może budzić wątpliwości, że w razie zrealizowania zawartych w nim przesłanek, zachodzi konieczność orzeczenia jednej kary w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę. Sformułowanie "sąd orzeka", jednoznacznie wskazuje, że dyspozycja art. 91 § 1 KK jest skierowana do sądu i ma ona formę imperatywną. Przy zaistnieniu zawartych w komentowanej regulacji przesłanek nie ma zatem możliwości niezastosowania określonej w niej instytucji (zob. wyr. SA w Warszawie z 29.6.2006 r., II AKa 173/06, OSA 2007, Nr 4, poz. 16).

Niewątpliwie w przedmiotowej sprawie sposób popełnienia poszczególnych przestępstw uznać należy za podobny. Zachowania oskarżonego były podobne i polegały na prowadzeniu pojazdu mechanicznego wbrew orzeczonemu prawomocnym wyrokiem Sądu zakazowi.

Wszystkie czyny zrealizowały znamiona występku z art. 244 KK.

Także przesłanka krótkich odstępów czasu w zaistniałej sytuacji została spełniona. Czyny zarzucane oskarżonemu popełnione zostały w odstępach kilku, a w ostatnim przypadku kilkunastu dni. Omawianą przesłankę należy relatywizować do całego okresu trwania ciągu przestępstw, porównując czy odstępy między poszczególnymi przestępstwami w porównaniu do całego okresu, mogą uchodzić za krótkie. Jako graniczny okres "krótkiego odstępu czasu" pomiędzy dwoma popełnianymi po sobie przestępstwami należy jednak przyjąć sześć miesięcy. Pamiętać także należy, że krótkie odstępy czasu zachodzące pomiędzy przestępstwami nie muszą być sobie równe (zob. wyr. SN z 14.1.2009 r., V KK 245/08, niepubl.; wyr. SA w Katowicach z 9.5.2002 r., II AKa 118/02, KZS 2002, Nr 11, poz. 57). W niniejszej sytuacji odstępy czasu między kolejnymi przestępstwami odnosząc je do całego okresu, należy uznać jako krótkie, uzasadniające zastosowanie art. 91 § 1 kk.

Wobec powyższego Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok, poza korektą opisu czynów, w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcia o karach jednostkowych zawarte w pkt I, II, III, IV, V i VI wyroku, oraz zawarte w pkt VII wyroku orzeczenie o karze łącznej i uznając, że czyny zarzucane aktem oskarżenia zostały popełnione w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, na podstawie art. 244 kk w związku z art. 91§1 kk skazał oskarżonego na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

Sąd odwoławczy, oceniając stopień zawinienia sprawcy, dzielając argumenty przedstawione przez Sąd Rejonowy, uznał go za znaczny. M. D. jest osobą młodą, jednakże posiadającą już doświadczenie życiowe, należne dorosłemu człowiekowi. W chwili czynu miał zachowaną poczytalność, nie działał w warunkach uniemożliwiających podjęcie mu decyzji i na skutek jego procesu decyzyjnego doszło do złamania normy prawnej i do popełnienia przestępstw.

W ocenie Sądu odwoławczego stopień społecznej szkodliwości czynów oskarżonego jest znaczny. Świadczy o tym przede wszystkim rodzaj naruszonego przez oskarżonego dobra (powagi wymiaru sprawiedliwości), forma zamiaru – zamiar bezpośredni, a także okoliczność, iż oskarżony nie stosując się do zakazu kierował pojazdami ulicami miasta, wykazując swoistą konsekwencję w lekceważeniu orzeczenia Sądu .

Wymierzając jedną karę na podstawie art. 244 kk w zw. z art. 91§1 kk Sąd odwoławczy miał na uwadze stopień winy i społecznej szkodliwości czynów, sześciokrotne przestępcze zachowania, oraz dotychczasową karalność oskarżonego, w tym za przestępstwo z art. 244 kk. Sąd odwoławczy wymierzając oskarżonemu karę pozbawienia wolności miał na uwadze, iż stosowane dotychczas kary wolnościowe nie odniosły oczekiwanego skutku wychowawczego w stosunku do oskarżonego. Zdaniem Sądu odwoławczego, wymierzona oskarżonemu kara jest sprawiedliwa i wystarczająca dla osiągnięcia względem niego celów zarówno w zakresie prewencji indywidualnej, jak i generalnej. Ponadto wymierzona kara w przekonaniu Sądu odwoławczego wpłynie wychowawczo na oskarżonego, kształtując w nim postawę pro społeczną oraz posłuch dla obowiązujących rozstrzygnięć prawnych, jednocześnie wskazując oskarżonemu, iż naruszanie zakazów Sądu spotyka się ze zdecydowaną reakcją karnoprawną ze strony wymiaru sprawiedliwości.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut obrońcy naruszenia art. 69 § 1 i 2 w zw. z art. 54 § 1 kk poprzez orzeczenie wobec oskarżonego bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Wobec oskarżonego nie zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna warunkująca możliwość zastosowania dobrodziejstwa w postaci warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary, z uwagi przede wszystkim na uprzednią karalność oskarżonego. Podkreślić należy, że karalność ta była wielokrotna i dotyczyła m.in. czynu z art. 244 kk. Wymierzona poprzednio kara grzywny nie przyniosła efektu i oskarżony ponownie popełnił sześciokrotnie czyny z art. 244 kk. Ponadto oskarżony był karany kilkakrotnie za przestępstwa przeciwko mieniu i również kary wolnościowe wymierzone za te czyny nie przynosiły

efektu wychowawczego wobec oskarżonego. Przemawia to za potrzebą realnego wykonania kary wobec oskarżonego celem przekonania go o jej nieuchronności, co może przynieść pozytywny efekt resocjalizacyjny w przyszłości.

Za słuszny uznać należy zarzut obrazy przez Sąd I instancji art. 624 kpk poprzez zasądzenie od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych. Sąd meriti wykazał się swego rodzaju niekonsekwencją. W początkowym stadium postępowania sądowego wyznaczył oskarżonemu obrońcę z urzędu, a jako powód wskazał, iż oskarżony nie jest w stanie ponieść kosztów obrony z wyboru bez uszczerbku dla siebie i dla rodziny(k. 107), po czym zasądził od oskarżonego koszty sądowe w całości.

Sąd odwoławczy zmienił więc wyrok Sądu I instancji również w zakresie ponoszenia przez oskarżonego kosztów sądowych, poprzez zwolnienie oskarżonego od ponoszenia tych kosztów. Zwalniając oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych Sąd odwoławczy wziął pod uwagę, iż ponoszenie ich przez oskarżonego w całości jak i w części byłoby zbyt uciążliwe. Oskarżony nie posiada majątku, ponadto obecnie przebywa w Zakładzie Karnym.

W pozostałej części Sąd utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Sąd na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy prawo o adwokaturze – zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata J. B. kwotę 516,60 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Mając na uwadze wyżej wskazane okoliczności Sąd na podstawie art. 624 kpk w zw. 634 kpk zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Orzeczenie oparto na treści art. 437 § 1 i 2 kpk, art. 438 pkt 1 i 2 kpk i art. 456 kpk.